

БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

310 дугаар байр, Лувсандаанжанцангийн
өргөн чөлөө 3 дугаар гудамж, Номгон 1 дүгээр баг,
Баянхонгор сум, Баянхонгор аймаг, 64101

Утас: (976) 70442584

Цахим шуудан:procurement.bayankhongor@audit.gov.mn

2023.06.24 № 1/222
танай _____ -ны № _____ -т

ГБААЦАГААН СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА С.ЭНХТӨР ТАНАА

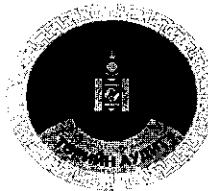
Баянхонгор аймгийн Баацаагаан сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан, дүгнэлт, зөвлөмжийг хүргүүлж байна.

Аудитаар тогтоосон албан шаардлага, зөвлөмжийн биелэлтийг номлох баримтын хамт 2023 оны 6 сарын 10-ний өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Хавсралт.....хуудас

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛӨХ
АУДИТОР, Б.МӨНХБАТ

БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХТ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Баянхонгор аймгийн Баацагаан сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

Аудитын код: БНА-2023/13/НА-СТА-ТТЗ

<p>Баянхонгор 2022 он Цахим хуудас: www.audit.mn</p>	<p>Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга, Тэргүүлэх аудитор: Б.Мөнхбат Утас: 99007576 Цахим хаяг: munkhbatb@audit.gov.mn Аудитын менежер: А.Цээням Утас: 99442140 Цахим хаяг: tseenyama@audit.gov.mn Аудитор: Н.Бүнчинсүрэн Утас: 99049866 Цахим хаяг: bunchinsurenn@audit.gov.mn</p>
--	--

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл	5
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан	5
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан	6
2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	9
2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан	9
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	12
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн тайлан	15
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА.....	15
3.1 Ерөнхий зүйл	15
3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт.....	15
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал.....	16
3.4 Материаллаг байдал	16
3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга.....	17
3.5.1. Мөнгөн хөрөнгө	17
3.5.2 Авлага.....	17
3.5.3 Бараа материал.....	18
3.5.7 Үндсэн хөрөнгө.....	18
Эх сурвалж: Баацагаан сумын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан	19
Эх сурвалж: Баацагаан сумын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан	19
3.5.8 Өр төлбөр.....	19
Эх сурвалж: Баацагаан сумын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан	20
3.5.9 Засгийн газрын хувь оролцоо	20
3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв.....	20
3.5.10 Орлогын данс	21
3.5.11 Зардлын данс	22
3.6 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга	22
3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг.....	24
3.8 Аудитын гол асуудал.....	24
3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал.....	28
3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт	28
3.10 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	29
3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал.....	29
4. Аудитын илрүүлэлт.....	29
4.1. АЛБАН ШААРДЛАГА	29
4.2. ЗӨВЛӨМЖ	29
Тав. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл.....	31

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар
ЗДТГ	Засаг даргын Тамгын газар
ИТХ	Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурал

**БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

310 дугаар байр, Лувсанданзанжанцангийн
өргөн чөлөө 3 дугаар гудамж, Номгон 1 дүгээр баг,
Баянхонгор сум, Баянхонгор аймаг, 64101
Утас: (976) 70442584
Цахим шуудан:procurement.bayankhongor@audit.gov.mn

БАЯНХОНГОР АЙМГИЙН БААЦАГААН
СҮМҮН ЗАСАГ ДАРГА ТӨСВИЙН
ЗАХИРАГЧ С.ЭНХТӨР ТАНАА

2023.03.24 № 2/116
танай _____ -ны № _____ -т

Г **Өөрчлөлтгүй дүгнэлт** Т

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.3-д заасны дагуу Баацагаан сумын Засаг даргын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийллээ.

Баацагаан сумын Засаг даргын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан.

Бидний цуглувулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Байгууллагын удирдлага нь санхүүгийн тайлангаа бэлтгэхдээ нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх зарчмыг ашигласан байна. Цаашид тус байгууллагын талаар чиг үүрэг нь өөрчлөгдж татан буугдах, нэгдэх асуудал гараагүй тул байгууллагын тасралтгүй байдлын талаар нөхцөл үүсээгүй гэж үзсэн болно.

Тайлант онд төсвийн шинэчлэлтэй холбоотойгоор ерөнхий боловсролын сургууль, цэцэрлэгийн санхүүгийн тайлан Боловсролын ерөнхий газарт, эрүүл мэндийн төвийн тайлан Эрүүл мэндийн яаманд, соёлын төвийн тайлан Соёлын яаманд нэгтгэгдэж, тайланд хөрөнгийг шилжүүлэн бүртгэгдсэн байна.

Төсвийн шинэчлэлтэй холбоотой нийт 5,370,372.7 мянган төгрөгийн хөрөнгийг шилжүүлэн бүртгэсэн байна.

Аудитын гол асуудал

Аудитыг гүйцэтгэхэд аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалт хийх шаардлагагүй болон хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй нөхцөл үүсээгүй тул бидний олж авсан нотолгоо нь аудитын дүгнэлтийн суурь болоход хүрэлцээтэй, зохистой гэж үзлээ.

Бусад асуудлын хэсэг

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. Сумын Засаг даргын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг 48 зорилт арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр баталж 85.4 хувийн гүйцэтгэлтэй гэж тайлагнасан байна

Баацагаан сумын Засаг даргын санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаас бусад үйл ажиллагааны тайлан, мэдээ, гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлт зэрэг мэдээлэлтэй танилцахад материаллаг буруу илэрхийлсэн зүйл илрээгүй.

Санхүүгийн тайландаа төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллэл бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайландаа үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР

Б.МОНХБАТ

2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,025,546.4	927,661.8
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	220,427.4	309,657.4
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	220,427.4	309,657.4
31210	Төгрөг	220,427.4	309,657.4
31211	Төрийн сангийн харилцах	220,427.4	309,657.4
33	АВЛАГА	451,538.2	421,924.6
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	8,520.9	0.0
33300	Татаас, санхүүжилтийн авлага	177,443.0	0.0
33500	Бусад авлага	109,921.6	172,826.6
33510	Байгууллагаас авах авлага	4,840.0	67,745.0
33520	Хувь хүмүүсээс авах авлага	105,081.6	105,081.6
33600	Зээлийн авлага	155,652.7	249,098.0
33610	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	155,652.7	249,098.0
33612	Хувь хүмүүст олгосон зээл	155,652.7	96,257.3
33615	Хувийн хэвшлийн аж ахуйн нэгжид олгосон зээл	0.0	152,840.7
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	311,599.3	154,098.2
35100	Түүхий эд материал	55,042.8	0.0
35110	Тусгай зориулалттай материал	33,756.2	0.0
35130	Эм боох материал	21,286.6	0.0
35200	Дуусаагүй үйлдвэрлэл	82,456.9	118,897.8
35400	Хангамжийн материал	174,099.6	35,200.4
35410	Бичиг хэргийн материал	10,871.7	2,369.9
35420	Аж ахуйн материал	151,179.7	32,830.5
35460	Хүнсний материал	772.6	0.0
35470	Бусад хангамжийн материал	11,275.6	0.0
36	НӨӨЦИЙН БАРАА	41,981.6	41,981.6
36100	Барааны нөөц	41,981.6	41,981.6
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	5,714,897.1	1,348,824.3
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	5,714,897.1	1,348,824.3
39200	Биет хөрөнгө	5,583,453.9	1,220,774.3
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	5,725,298.2	1,352,398.6
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-737,109.5	-357,859.6
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	265,280.7	168,409.3
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-161,910.4	-127,280.3
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	675,056.1	264,444.4
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-456,608.6	-186,850.8
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	326,548.2	76,461.7
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-172,997.1	-33,424.1
39213	Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	1,306.7	0.0
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	177,805.2	155,766.6
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-91,144.1	-91,291.5
39217	Ном	31,928.7	0.0
39300	Биет бус хөрөнгө	131,443.2	128,050.0
39301	Програм хангамж	9,217.2	350.0
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1,200.0	-350.0
39303	Бусад биет бус өрөнгө	123,426.0	128,050.0
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	6,740,443.6	2,276,486.1
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	21,053.7	140.9
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	21,053.7	140.9
41300	Өглөг	21,053.7	140.9
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	29.0	140.9
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	19,470.3	0.0
41360	Бусад өглөг	1,554.5	0.0

41361	Байгууллагад төлөх өглөг	57.0	0.0
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	1,497.5	0.0
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	6,719,389.9	2,276,345.2
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	6,719,389.9	2,276,345.2
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	2,309,675.6	656,603.9
511002	Орон нутгийн төсвийн оруулсан хөрөнгө	2,309,675.6	656,603.9
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	2,156,414.6	1,203,882.9
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	1,718,605.8	5,477,069.4
51220	Тайлант үеийн үр дүн	437,808.7	- 4,273,186.5
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	2,253,299.8	415,858.4
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	6,740,443.6	2,276,486.1

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/ мянган төгрөгөөр /			
Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	4,164,741.2	1,617,627.7
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	69,576.7	503,340.8
110	Орлогын албан татвар	61,289.6	169,247.3
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	61,289.6	169,247.3
110001	Цалин, хедэлмэрийн хэлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хедэлмэр эрх	0.0	123,235.7
110002	Үйл ажиллагааны орлого	14,473.0	16,010.8
110003	Хөрөнгийн орлого	37,520.9	25,469.3
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	9,295.6	4,531.6
113	Хөрөнгийн албан татвар	1,294.0	65,030.1
113001	Үл хедлөх эд хөрөнгийн албан татвар	0.0	1,689.8
113002	Бууны албан татвар	1,294.0	990.0
113004	Малд ногдуулах албан татвар	0.0	62,350.4
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	6,993.1	269,063.3
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	5,467.8	18,046.8
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	1,170.3	14,884.4
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	625.0	200.0
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	3,672.5	2,962.4
1181	Газрын төлбөр	890.2	2,236.5
118101	Газрын төлбөр	890.2	2,236.5
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	0.0	248,769.9
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	0.0	248,769.9
1183	Бусад татвар	635.0	10.1
118301	Бусад татвар	635.0	10.1
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	515,550.3	241,307.5
120	Нийтлэг татварын бус орлого	515,550.3	241,307.5
120003	Торгуулийн орлого	10,620.0	7,400.0
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	14,197.1	850.5
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	13,661.1	635.1
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	536.0	215.4
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	403,677.5	232,113.1
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	87,055.7	944.0

13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	3,579,614.3	872,979.4
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,416,648.8	14,384.1
131003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	11,098.2	14,384.1
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,405,550.6	0.0
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	268,127.0	12,830.2
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	259,823.0	10,695.2
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	8,304.0	2,135.0
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,688,736.8	845,765.1
132001	Ургал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	803,688.4	0.0
132006	Ургал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	708,704.4	553,398.7
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	176,344.0	292,366.4
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	206,101.6	0.0
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	206,101.6	0.0
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	3,726,100.6	1,184,411.5
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3,726,100.6	1,184,411.5
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,744,346.2	865,229.9
2101	Цалин хэлс болон нэмэгдэл урамшил	1,403,779.9	306,493.1
210101	Үндсэн цалин	1,188,724.1	306,177.5
210102	Нэмэгдэл	23,236.2	0.0
210104	Урамшуулал	191,819.6	315.7
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	180,323.4	38,098.3
210201	Тэтгэврийн даатгал	125,032.4	26,213.9
210202	Тэтгэмжийн даатгал	13,987.6	3,065.2
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	11,190.1	2,452.1
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,730.3	567.4
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	27,383.0	5,799.7
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	233,237.7	17,310.0
210301	Гэрэл, цахилгаан	11,988.8	3,276.0
210302	Түлш, халаалт	219,372.0	14,034.0
210303	Цэвэр, бохир ус	1,876.8	0.0
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	226,811.7	54,086.7
210401	Бичиг хэрэг	12,395.1	10,612.9
210402	Тээвэр, шатахуун	61,898.2	32,837.9
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	5,670.7	815.2
210404	Ном, хэвлэл	18,824.9	299.0
210405	Хог хаягдал зайлцуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	7,556.5	6,249.0
210406	Бага үнэтэй, тургэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	12,106.6	1,543.6
210408	Бараа материал актальны зардал	9,575.5	1,729.0
210409	Бараа материал шилжүүлсний зардал	98,784.2	0.0
2105	Нормативт зардал	151,001.7	0.0

Баатгаан сумын Засагчарлын 2022 оны санхүүгийн тайлан
Төсвийн гүйцэтгэлийн хийсэн аудитын тайлан

210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	114,398.4	0.0
210502	Хоол, хүнс	35,782.9	0.0
210503	Нормын хувцас, зөвлөн эдлэл	820.4	0.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	17,824.9	4,871.7
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	350.0	0.0
210604	Урсгал засвар	17,474.9	4,871.7
2107	Томилолт, зочны зардал	7,092.0	4,024.0
210702	Дотоод албан томилолт	7,092.0	4,024.0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	134,637.1	291,560.0
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	127,551.0	286,213.5
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,799.6	300.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	300.0	278.8
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	486.6	479.5
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	235.0	219.0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	4,030.0	3,564.0
210807	Газрын төлбөр	235.0	287.3
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	0.0	218.0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	389,637.7	148,786.2
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	60,422.8	44,632.1
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	7,035.0	5,861.5
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	322,179.9	98,292.5
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	981,754.4	319,181.5
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	120,453.2	33,543.5
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулалт	14,813.4	15,418.6
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	68,007.3	15,824.9
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвортой суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	29,589.4	0.0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулалт	8,043.2	2,300.0
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	814,976.7	285,638.0
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	803,688.4	285,635.7
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	11,098.2	0.0
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	190.1	2.3
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	46,324.4	0.0
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	46,324.4	0.0
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	438,640.6	433,216.3
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	831.9	4,706,402.8
225001	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны гарз	831.9	11,500.3
225010	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Үндсэн хөрөнгө	0.0	4,503,798.1
225011	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Бараа материал	0.0	191,104.4
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	437,808.7	4,273,186.5

2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/ мянган төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
1	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,309,675.6	2,525,063.3	1,440,123.4	6,274,862.3
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	278,482.4	278,482.4
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	2,309,675.6	2,525,063.3	1,718,605.8	6,553,344.7
4	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний есөлт бууралт	-	(271,763.6)	-	(271,763.6)
9	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	437,808.7	437,808.7
10	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,309,675.6	2,253,299.8	2,156,414.6	6,719,389.9
11	2022 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	2,309,675.6	2,253,299.8	2,156,414.6	6,719,389.9
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	(1,653,071.7)	(1,821,577.4)	3,320,654.9	(153,994.3)
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	656,603.9	431,722.3	5,477,069.4	6,565,395.6
14	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний есөлт бууралт	-	(15,863.9)	-	(15,863.9)
19	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	(4,273,186.5)	(4,273,186.5)
20	2022 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	656,603.9	415,858.4	1,203,882.9	2,276,345.2

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/ мянган төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	3,614,493.4	1,444,125.4
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	69,576.7	503,340.8
110	Орлогын албан татвар	61,289.6	169,247.3
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	61,289.6	169,247.3
110001	Цапин, хөдөлмөрийн хэлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	0.0	123,235.7
110002	Үйл ажиллагааны орлого	14,473.0	16,010.8
110003	Хөрөнгийн орлого	37,520.9	25,469.3
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	9,295.6	4,531.6
113	Хөрөнгийн албан татвар	1,294.0	65,030.1
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	0.0	1,689.8
113002	Бууны албан татвар	1,294.0	990.0
113004	Малд ногдуулах албан татвар	0.0	62,350.4
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	6,993.1	269,063.3

Баатагаан сумын Засалдартын 2022 оны санхүүгийн тайлан
төсвийн түүчин тайлбарын тайлан

1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	5,467.8	18,046.8
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	1,170.3	14,884.4
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	625.0	200.0
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	3,672.5	2,962.4
1181	Газрын төлбөр	890.2	2,236.5
118101	Газрын төлбөр	890.2	2,236.5
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	0.0	248,769.9
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	0.0	248,769.9
1183	Бусад татвар	635.0	10.1
118301	Бусад татвар	635.0	10.1
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	142,745.4	67,805.2
120	Нийтлэг татварын бус орлого	142,745.4	67,805.2
120003	Торгуулийн орлого	10,620.0	7,400.0
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	132,125.4	60,405.2
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	131,589.4	60,189.8
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	536.0	215.4
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	3,402,171.3	872,979.4
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,416,648.8	14,384.1
131003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	11,098.2	14,384.1
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,405,550.6	0.0
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	268,127.0	12,830.2
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	94,033.7	10,695.2
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	8,304.0	2,135.0
131107	Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн нэмэлт орлого	165,789.3	0.0
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,688,736.8	845,765.1
132001	Ургал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	803,688.4	0.0
132006	Ургал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	708,704.4	553,398.7
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	176,344.0	292,366.4
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	28,658.6	0.0
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	28,658.6	0.0
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	3,248,851.6	956,908.6
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3,248,851.6	956,908.6
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,268,597.2	908,978.7
2101	Цалин хэлс болон нэмэгдэл урамшил	1,400,789.8	341,105.7
210101	Үндсэн цалин	1,055,094.4	260,918.0

**Баатгаан сумын Засагчарын 2022 оны санхүүгийн тайлан
төсвийн түүрээний хувь нийтийн аудитын тайлан**

210102	Нэмэгдэл	246,806.8	31,954.5
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	3,476.0	0.0
210104	Урамшуулал	95,412.7	3,400.4
210105	Гэрээт ажлын хэлс	0.0	44,832.8
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	181,838.6	41,244.3
210201	Тэтгэврийн даатгал	128,486.9	28,511.5
210202	Тэтгэмжийн даатгал	13,495.2	3,306.5
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	10,894.2	2,653.2
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,691.5	604.3
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	26,270.8	6,168.8
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	232,244.7	242,829.1
210301	Гэрэл, цахилгаан	11,395.9	16,419.9
210302	Түлш, халаалт	218,972.0	222,718.2
210303	Цэвэр, бохир ус	1,876.8	3,690.9
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	87,235.9	48,106.1
210401	Бичиг хэрэг	7,766.2	6,660.0
210402	Тээвэр, шатахуун	58,523.7	32,837.8
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	5,962.1	815.2
210404	Ном, хэвлэл	528.6	599.0
210405	Хог хаягдал зайлцуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	9,410.5	6,357.0
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	5,044.9	837.0
2105	Нормативт зардал	73,042.5	0.0
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	39,280.3	0.0
210502	Хоол, хүнс	29,653.7	0.0
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	4,108.5	0.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	26,897.7	14,709.7
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	440.0	0.0
210602	Тавилга	575.0	454.0
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	350.0	0.0
210604	Урсгал засвар	25,532.7	14,255.7
2107	Томилолт, зочны зардал	7,092.0	4,024.0
210702	Дотоод албан томилолт	7,092.0	4,024.0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	193,135.3	13,289.1
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	186,049.2	7,862.6
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,799.6	300.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	300.0	278.8
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	486.6	479.5
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	235.0	219.0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	4,030.0	3,564.0

Баатагаан сүмийн засалтадын 2022 оны санхүүгийн тайлан
Төсвийн гүйцэтгэлийн хийсэн аудитын тайлан

210807	Газрын төлбөр	235.0	287.3
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	0.0	298.0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	66,320.6	203,670.7
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	58,261.9	197,732.2
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	8,058.7	5,938.5
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	980,254.4	47,930.0
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	118,953.2	33,543.5
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	13,313.4	15,418.6
213207	Тэтгэвэрт гаражад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	68,007.3	15,824.9
213208	Хөдөө орон нутагт тогтворт суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	29,589.4	0.0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	8,043.2	2,300.0
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	814,976.7	14,386.5
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	803,688.4	0.0
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	11,098.2	14,384.1
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	190.1	2.3
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	46,324.4	0.0
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	46,324.4	0.0
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	365,641.8	487,216.8
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	212,342.8	397,986.8
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	212,342.8	397,986.8
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	212,342.8	397,986.8
220001	Барилга байгууламж	140,608.0	382,581.8
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	71,734.8	15,405.0
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-212,342.8	-397,986.8
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	153,299.0	89,230.0
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	67,128.3	220,427.4
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	220,427.4	309,657.4

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/мянган төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	Зөрүү	Хувь
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,519,372.0	1,327,681.1	191,690.9	87.4
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,065,128.7	945,099.3	120,029.4	88.7
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,031,485.2	911,555.8	119,929.4	88.4
2101	Цалин хэлс болон нэмэгдэл урамшил	373,125.0	341,105.7	32,019.3	91.4
210101	Үндсэн цалин	247,479.9	260,918.0	-13,438.1	105.4

Баатгаан сүмийн Засалдадын 2022 оны санхүүгийн тайлан
Хөтөсийн түүчин төслийн хисээн аудитын тайлан

210102	Нэмэгдэл	60,822.9	31,954.5	28,868.4	52.5
210104	Урамшуулал	10,920.0	3,400.4	7,519.6	31.1
210105	Гэрээт ажлын хөлс	53,902.2	44,832.8	9,069.4	83.2
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	48,387.1	41,244.3	7,142.8	85.2
210201	Тэтгэврийн даатгал	33,263.7	28,511.5	4,752.2	85.7
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,260.7	3,306.5	-45.8	101.4
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,562.6	2,653.2	909.4	74.5
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	738.3	604.3	134.0	81.9
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	7,561.8	6,168.8	1,393.0	81.6
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	293,144.4	242,829.1	50,315.3	82.8
210301	Гэрэл, цахилгаан	21,166.6	16,419.9	4,746.7	77.6
210302	Түлш, халаалт	267,677.8	222,718.2	44,959.6	83.2
210303	Цэвэр, бохир ус	4,300.0	3,690.9	609.1	85.8
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	48,197.5	48,106.1	91.4	99.8
210401	Бичиг хэрэг	6,719.6	6,660.0	59.6	99.1
210402	Тээвэр, шатахуун	32,857.9	32,837.8	20.1	99.9
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	820.0	815.2	4.8	99.4
210404	Ном, хэвлэл	600.0	599.0	1.0	99.8
210405	Хог хаягдал зайлцуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	6,360.0	6,357.0	3.0	100.0
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	840.0	837.0	3.0	99.6
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	22,305.0	21,924.7	380.3	98.3
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	2,670.0	2,669.0	1.0	100.0
210602	Тавилга	5,000.0	5,000.0	0.0	100.0
210604	Урсгал засвар	14,635.0	14,255.7	379.3	97.4
2107	Томилолт, зочны зардал	4,642.7	4,024.0	618.7	86.7
210702	Дотоод албан томилолт	4,642.7	4,024.0	618.7	86.7
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	6,445.2	6,251.3	193.9	97.0
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	865.4	824.8	40.6	95.3
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	300.0	300.0	0.0	100.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	328.2	278.8	49.4	84.9
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	530.6	479.5	51.1	90.4
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	257.0	219.0	38.0	85.2
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	3,564.0	3,564.0	0.0	100.0
210807	Газрын төлбөр	300.0	287.3	12.7	95.8
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	300.0	298.0	2.0	99.3
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	235,238.3	206,070.7	29,167.6	87.6
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	229,260.8	200,132.2	29,128.6	87.3

Баатарын сүмийн Засалдартай 2022 оны санхүүгийн тайлан
Төсвийн түүрээний төслийн аудитын тайлан

210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	5,977.5	5,938.5	39.0	99.3
213	ҮРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	33,643.5	33,543.5	100.0	99.7
2132	Бусад ургал шилжүүлэг	33,643.5	33,543.5	100.0	99.7
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	15,418.6	15,418.6	0.0	100.0
213207	Тэтгэвэрт гаражад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	15,824.9	15,824.9	0.0	100.0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2,400.0	2,300.0	100.0	95.8
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	454,243.3	382,581.8	71,661.5	84.2
220001	Барилга байгууламж	454,243.3	382,581.8	71,661.5	84.2
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,519,372.0	1,205,291.5	314,080.5	79.3
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	293,983.3	0.0	293,983.3	0.0
310004	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	293,983.3	0.0	293,983.3	0.0
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	964,738.7	1,144,886.3	180,147.6	118.7
320001	Орон нутгийн төсвөөс	964,738.7	852,519.9	112,218.8	88.4
320002	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	0.0	292,366.4	292,366.4	#DIV/0!
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	260,650.0	60,405.2	200,244.8	23.2
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	86,650.0	60,189.8	26,460.2	69.5
350002	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,000.0	215.4	784.6	21.5
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	173,000.0	0.0	173,000.0	0.0
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.0	195,167.5	195,167.5	#DIV/0!
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.0	72,777.9	-72,777.9	#DIV/0!
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ				
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	2	2	0	100
610001	Төсвийн байгууллага	2	2	0	100
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	27	3	0	100
620001	Удирдах ажилтан	11	11	0	100
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	13	13	0	100
620003	Үйлчлэх ажилтан	2	2	0	100
620004	Гэрээт ажилтан	1	1	0	100
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	24	24	0	100
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	10	10	0	100
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	6	6	0	100
650010	Гэрээт ажилтан	1	1	0	100
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	7	7	0	100

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн тайлан

/мянган
төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Тайлант он
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	12,830.2
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	12,830.2
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	12,827.8
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	12,827.8
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	12,827.8
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	2.3
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	2.3
213405	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	2.3
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	12,830.2
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	12,830.2
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	10,695.2
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	2,135.0

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дунд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Баатагаан сумын Засаг даргын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланда шалгагдагч байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлagnalын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Энэхүү тайланда шалгагдагч байгууллагад нягтлан бодох бүртгэл, тайлagnal, дотоод хяналтын системийг боловсронгуй болгохтой холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Н.Бүнчинсүрэн гүйцэтгэж аудитын менежер А.Цээням, Дарга, тэргүүлэх аудитор Б.Мөнхбат нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Баатагаан сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 12 дүгээр сарын 31-ний өдрийн 2/14 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

Баатагаан сумын Засаг даргын 1 дүгээр гарын үсгийг Засаг дарга С.Энхтөр, 2 дугаар гарын үсгийг санхүүгийн албаны дарга Б.Гэрэлмөнх нар зурж байна.

3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт

Баатагаан сумын Засаг даргын үйл ажиллагааны эрхэм зорилго нь “төрийн үйлчилгээг иргэдэд шуурхай хүргэж иргэдийн амьжиргааг дээшлүүлж орон нутгийн хөгжлийг хангахад оршино” гэж тодорхойлсон байна.

Дээрх эрхэм зорилгынхоо хүрээнд дор дурдсан үйл ажиллагааны стратегийн зорилтыг хэрэгжүүлэхээр тодорхойлсон байна. Үүнд:

- Хүний хөгжлийг хангахуйц төрийн үйлчилгээний орчныг цогцоор сайжруулах
- Бүс нутагт тохирсон дэд бүтцийг бурдуулэх
- Орон нутгийн нөөц, орчин үеийн шинэ технологид тулгуурласан ЖДҮ хөгжүүлэх
- Уламжлалт мал аж ахуйг газар тариалантай хослуулан эрчимжүүлж хөгжүүлэх
- Байгалийн тэнцвэрт байдлыг хангаж, аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бodoх бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй гэж үзлээ.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бodoх бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бodoх бүртгэлийн стандартад нийцсэн байна.

Баянхонгор аймгийн Санхүүгийн хяналт, дотоод аудитын алба нь Баатагаан сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн харьяа байгууллагуудын 2022 оны санхүүгийн үйл ажиллагаанд дотоод аудит хийгээгүй байна

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Баатагаан сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

3.4 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр 2021 оны жилийн эцсийн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн нийт зардлын дүнг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл “Бага” гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшинг 80 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2022 оны төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн 2,573,509.9 мянган төгрөгөөс 1.0 хувиар буюу 25,735.1 мянган төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 80 хувиар буюу 20,588.1 мянган төгрөгөөр тогтоосон.

Тогтоосон төлөвлөлтийн ерөнхий материаллаг байдлыг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга

3.5.1. Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 220,427.4 мянга, эцсийн үлдэгдэл 309,657.4 мянган төгрөг болж 89,230.0 мянган төгрөгөөр ессөн байна.

Хүснэгт № 1. Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
Төрийн сангийн харилцах дансанд байгаа мөнгөн хөрөнгө	220,427.4	309,657.4	89,230.0	28.8
Дүн	220,427.4	309,657.4	89,230.0	28.8

Эх сурвалж: Баатагаан сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлд байгаа 309,657.4 мянган төгрөг нь төрийн сангийн орон нутгийн ерөнхий орлогын дансанд буцаан төвлөрүүлсэн 90,309.2 мянга, Орон нутгийн хөгжлийн сангийн дансанд 65,962.3 мянга, Сум хөгжүүлэх сангийн дансанд 6,815.5 мянга, орон нутгийн ерөнхий орлогын үлдэгдэл 146,570.4 мянган төгрөг байршиж байна.

3.5.2 Авлага

Авлага дансны эхний үлдэгдэл 451,538.2 мянга, эцсийн үлдэгдэл 421,924.6 мянган төгрөг болж 29,613.6 мянган төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт № 2. Авлагын үлдэгдэл / мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Ажиллагсадтай холбогдсон авлага	8,520.9		(8,520.9)
Татаас санхүүжилтын авлага	177,443.0		(177,443.0)
Байгууллагаас авах авлага	4,840.0	67,745.0	62,905.0
Хувь хүмүүсээс авах авлага	105,081.6	105,081.6	-
Хувь хүмүүст олгосон зээл	155,652.7	96,257.3	(59,395.4)
Хувийн хэвшлийн аж ахуй нэгжид олгосон зээл		152,840.7	152,840.7
Дүн	451,538.2	421,924.6	-29,613.6

Эх сурвалж: Баатагаан сумын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Нийт авлагын 59.0 хувь буюу 249,098.0 мянган төгрөгийг сум хөгжүүлэх сангийн авлага, 41 хувь буюу 172,826.6 мянган төгрөг нь Орон нутгийн хөгжлийн сангийн авлага байна.

Хүснэгт № 3. Авлагын үлдэгдэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
Засаг даргын Тамгын газар	13.5		-13.5	0.0
ИТХ			0.0	0.0
Соёл			0.0	0.0
ЭМТ	182,269.5		-182,269.5	0.0
CXC	155,652.7	249,098.0	93,445.3	59.0
Цэцэрлэг	8,520.9		-8,520.9	0.0
ЕБС			0.0	0.0
ОНХСан	105,081.6	172,826.6	67,745.0	41.0
НИЙТ ДҮН	451,538.2	421,924.6	-29,613.6	100.00

Эх сурвалж: Баатагаан сумын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Сум хөгжүүлэх сангийн авлага оны эхэнд 155,652.7 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй байсан бөгөөд тайлант онд 305,840.7 мянган төгрөгийн авлага нэмэгдэж 212,395.4 мянган төгрөгийн авлагыг барагдуулж оны эцэст 249,098.0 мянган төгрөгийн зээл, зээлийн хүүгийн авлагын үлдэгдэлтэй байна.

3.5.3 Бараа материал

Бараа материалын эхний үлдэгдэл 353,580.9 мянга, эцсийн үлдэгдэл 196,079.8 төгрөг болж, 157,501.0 мянган төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт № 4. Бараа материалын үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Тусгай зориулалтын материал	33,756.2	0.0	-33,756.2
Эм боох материал	21,286.6	0.0	-21,286.6
Дуусаагүй үйлдвэрлэл	82,456.9	118,897.8	36,440.9
Бичиг хэргийн материал	10,871.7	2,369.9	-8,501.8
Аж ахуйн материал	151,179.7	32,830.5	-118,349.2
Хүнсний материал	772.6		-772.6
Бусад хангамжийн материал	11,275.6		-11,275.6
Нөөцийн бараа	41,981.6	41,981.6	0.0
Дүн	353,580.9	196,079.8	-157,501.0

Эх сурвалж: Баатагаан сумын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 196,079.8 мянган төгрөг болж өмнөх оноос 157,501.0 мянган төгрөгөөр буурсан Ерөнхий боловсролын сургууль, Эрүүл мэндийн төв, хүүхдийн цэцэрлэг, соёлын төв нь улсын төсвийн байгууллага болсонтой холбоотой тухайн төвлөрүүлэн захирагчийн тайланд нэгтгэгдэхгүй болсонтой холбоотой байна.

Хүснэгт № 5. Бараа материалын үлдэгдэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дунд эзлэх хувь
ИТХ	4,308.9	7,023.2	2,714.3	3.6
ЗДТГ	33,729.0	28,177.2	(5,551.8)	14.4
Соёл	22,132.7		(22,132.7)	-
ЭМТ	70,271.3		(70,271.3)	-
ОНХС	124,438.5	160,879.4	36,440.9	82.0
ЕБС	73,516.4		(73,516.4)	-
Цэцэрлэг	25,184.0		(25,184.0)	-
НИЙТ ДҮН	353,580.9	196,079.8	-157,501.0	100.0

Эх сурвалж: Баатагаан сумын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд нийт нэмэгдсэн 126,370.8 мянган төгрөгийн бараа материалын 125,426.8 мянган төгрөгийн хөрөнгийг төсвийн хөрөнгөөр, 944.0 мянган төгрөгийн хөрөнгийг хандив тусламжаар үнэ төлбөргүй шилжүүлэн авсан байна. Мөн нийт хасагдсан 283,871.8 мянган төгрөгийн 191,104.4 мянган төгрөг буюу 67.3 хувь нь шилжүүлсэн бүтцийн өөрчлөлттэй холбоотой байна.

Хүснэгт № 6. Бараа материалын орлого, зарлагын төрөл /мянган төгрөг/

Нэмэгдсэн	126,370.8	Хасагдсан	283,871.8
Худалдан авсан	125,426.8	Худалдан, зарцуулсан	76,788.4
Хандиваар	944.0	Шилжүүлсэн бүтцийн өөрчлөлтээр	191,104.4
Шилжүүлсэн авсан	0.0	шилжүүлсэн бусад	14,250.0
бусад	-		1,729.0

Эх сурвалж: Баатагаан сумын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.5.7 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 7,335,866.9 мянга, эцсийн үлдэгдэл 2,145,880.6 мянган төгрөг болж 5,189,986.3 мянган төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт № 7. Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дунд эзлэх хувь
БИЕТ ХӨРӨНГӨ	7,203,223.7	2,017,480.6	-5,185,743.1	94.0
Барилга байгууламж, орон сууц	5,725,298.2	1,352,398.6	-4,372,899.6	63.0
Тээврийн хэрэгсэл	265,280.7	168,409.3	-96,871.4	7.8
Машин тоног төхөөрөмж	675,056.1	264,444.4	-410,611.7	12.3
Тавилга эд хогшил	326,548.2	76,461.7	-250,086.6	3.6
Түүх соёлын дурсгалт зүйл	1,306.7		-1,306.7	0.0
Дуусаагүй барилга байгууламж			0.0	0.0
Номын фонд	31,928.7		-31,928.7	0.0
Бусад үндсэн хөрөнгө	177,805.2	155,766.6	-22,038.5	7.3
БИЕТ БУС ХӨРӨНГӨ	132,643.2	128,400.0	-4,243.2	6.0
Программ хангамж	9,217.2	350.0	-8,867.2	0.0
Бусад биет бус хөрөнгө	123,426.0	128,050.0	4,624.0	6.0
НИЙТ ДҮН	7,335,866.9	2,145,880.6	-5,189,986.3	100.0

Эх сурвалж: Баатагаан сумын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд Ерөнхий боловсролын сургууль, хүүхдийн цэцэрлэг, Эрүүл мэндийн төв, соёлын төвийн байгууллагууд улсын төсвийн байгууллага болсонтой холбоотой шилжүүлсэн бүтцийн өөрчлөлтөөр 5,370,372.7 мянган төгрөгийг шилжүүлсэн байна.

Хүснэгт № 8. Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дунд эзлэх хувь
ИТХ	16,849.0	18,849.0	2,000.0	0.9
ЗДТГ	1,948,645.1	2,127,031.6	178,386.4	99.1
Соёл	1,163,661.1		-1,163,661.1	0.0
ЕБС	2,017,784.7		-2,017,784.7	0.0
Цэцэрлэг	779,673.4		-779,673.4	0.0
Эмнэлэг	1,409,253.6		-1,409,253.6	0.0
ОХСан			0.0	0.0
НИЙТ ДҮН	7,335,866.9	2,145,880.6	-5,189,986.3	100.0

Эх сурвалж: Баатагаан сумын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд 247,518.1 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн бөгөөд үүний 93.8 хувь буюу 232,113.1 мянган төгрөгийг хөрөнгийн үнэ төлбөргүй шилжүүлэн авсан нь голлох нэлэө үзүүлж байна. Үүнд ЗДТГ нь Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр 88,700.0 мянга, аймгийн ЗДТГ-аас 14,418.1 мянга, НҮБ хүүхдийн сангаас 8,683.1 мянга, төрийн өмчийн тооллогоор 59,434.0 мянган төгрөгийн газар, бусад эх үүсвэрээс 9,080.0 мянган төгрөгийн хөрөнгийг тус тус үнэ төлбөргүй шилжүүлэн авсан байна. Мөн

Хүснэгт 9. Үндсэн хөрөнгийн орлого, зарлагын төрөл /мянган төгрөг/

Нэмэгдсэн	247,518.1	Хасагдсан	5,437,504.4
Худалдан авсан	15,405.0	Худалдсан	
Хандиваар	0.00	Акталсан	67,131.6
Шилжүүлэн авсан	232,113.1	Шилжүүлсэн бүтцийн өөрчлөлтөөр	5,370,372.7
бусад	0.00	Бусад	

Эх сурвалж: Баатагаан сумын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.5.8 Өр төлбөр

Нийт өр төлберийн эхний үлдэгдэл 42,078.4 мянга, эцсийн үлдэгдэл 140.9 мянган төгрөг болж 41,937.5 мянган төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 10. Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дунд эзлэх хувь
БОГИНОХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР ДҮН	42,078.4	140.9	-41,937.5	100.0
Ажилчидтай холбогдсон өглөг	21,03.7	140.9	(20,912.8)	100.0
Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	19,470.3	-	(19,470.3)	-
Байгууллагад төлөх өглөг	57.0	-	(57.0)	-
Хувь хумүүст өгөх өглөг	1,497.5	-	(1,497.5)	-
Дүн	42,078.4	140.9	(41,937.5)	100.0

Эх сурвалж: Баатагаан сумын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Богино хугацаат өр төлбөр нь 140.9 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй бөгөөд ИТХ-ын ажиллагсадтай холбоотой өглөг байна.

Хүснэгт № 11. Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дунд эзлэх хувь
ИТХ		140.9	140.9	100.0
ЗДТГ	121.5		(121.5)	-
Соёлын төв			-	-
ЕБС	57.0		(57.0)	-
ЭМТ	20,858.8		(20,858.8)	-
ОНХС			-	-
Цэцэрлэг	16.4		(16.4)	-
СХСан			-	-
ДҮН	21,053.7	140.9	(20,912.8)	100.0

Эх сурвалж: Баатагаан сумын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.5.9 Засгийн газрын хувь оролцоо

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны эхний үлдэгдэл 6,719,389.9 мянга, эцсийн үлдэгдэл 2,276,345.1 мянган төгрөг болж, 4,443,044.7 мянган төгрөгөөр төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт № 12. Засгийн газрын хувь оролцоо /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өссөн+ Буурсан -	Дунд эзлэх хувь
Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	2,309,675.6	656,603.9	(1,653,071.7)	28.8
Өмч: - төрийн			-	-
Хуриятлагдсан үр дүн	2,156,414.6	1,203,882.9	(952,531.6)	52.9
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	2,253,299.8	415,858.4	(1,837,441.4)	18.3
Дүн	6,719,389.9	2,276,345.2	(4,443,044.7)	100.0

Эх сурвалж: Баатагаан сумын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны үлдэгдэл 4,443,044.7 мянган төгрөгөөр буурсан нь Ерөнхий боловсролын сургууль, хүүхдийн цэцэрлэг, Эрүүл мэндийн төв, соёлын төвийн байгууллагууд бүтцийн өөрчлөлтөөр тухайн тайлант нэгтгэгдээгүйтэй холбоотой байна.

3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.10 Орлогын данс

Сумын ИТХ-ын 2021.12.18-ний өдрийн хуралдаанаар 4/26 дугаар тогтоолоор сумын төсвийн татварын орлогыг 336,340.0 мянга, хүү торгуулийн орлогыг 10,000.0 мянга, нийт 346,340.0 мянган төгрөгөөр баталсан байна.

Хүснэгт №13. Төвлөрүүлэх орлого /мянган төгрөг/

Орлогын төрөл	Татварын орлогы	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
1.Татварын орлого	336,340.0	503,340.8	167,000.8	149.7
ЦХТА орлого /сүүтган/	106,000.0	123,235.7	17,235.7	116.3
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	2,200.0	1,689.8	(510.2)	76.8
Бууны татвар	1,080.0	990.0	(90.0)	91.7
ИОТХ	15,000.0	16,010.8	1,010.8	106.7
Улсын тэмдэгтийн хураамж	1,500.0	14,884.4	13,384.4	992.3
Хадгаламжийн хүүгийн орлого	42,000.0	25,469.3	(16,530.7)	60.6
Үл хөдлөх хөрөнгө худалдан борлуулсаны орлого	4,000.0	4,531.6	531.6	113.3
Малын хөлийн албан татвар	84,260.0	62,350.4	(21,909.7)	74.0
Газрын төлбөр	2,800.0	2,236.5	(563.5)	79.9
Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	6,000.0	2,962.4	(3,037.6)	49.4
Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	70,000.0	248,769.9	178,769.9	355.4
ТТАМАТ төлбөр	1,500.0	200.0	(1,300.0)	13.3
Бусад татвар		10.1	10.1	0
2.Татварын бус орлого	10,000.0	7,400.0	(2,600.0)	74.0
2.1.Хүү торгуулийн орлого	10,000.0	7,400.0	(2,600.0)	74.0
Нийт дүн	346,340.0	510,740.8	164,400.8	147.5

Эх сурвалж: Баатагаан сумын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Сумын төсөвт төвлөрөх татварын орлогыг 147.5 хувь буюу 164,400.8 мянган төгрөгөөр давуулан биелүүлсэн байна. Орлогын нэр төрлөөр авч үзвэл цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрхлэлтийн орлого 17,235.7 мянга, иргэний орлого тодорхойлох хуудсаар 1,010.8 мянга, улсын тэмдэгтийн хураамж 13,384.4 мянга, үл хөдлөх хөрөнгө худалдан борлуулсаны орлого 531.6 мянга, ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр 248,769.9 мянган төгрөгөөр тус тус давуулан биелүүлсэн байна.

Харин үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар 510.2 мянга, бууны татвар 90.0 мянга, хадгаламжийн хүүгийн орлого 16,530.7 мянга, малын хөлийн албан татвар 21,909.7 мянга, газрын төлбөр 563.5 мянга, хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж 3,037.6 мянга, түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр 1,300.0 мянга, хүү торгуулийн орлого 2,600.0 мянган төгрөгөөр тус тус тасарсан байна.

Төсөвт байгууллагын өөрийн орлогод сумын Засаг даргын Тамгын газар 1000.0 мянган төгрөгийн орлогоос 215.4 мянган төгрөгийн орлого оруулж үүргээ биелүүлээгүй байна байна.

Сум хөгжүүлэх сангийн зээл, хүүгийн төлөлтөөр тайлант онд 86,650.0 мянган төгрөгийг оруулахаар баталснаас 60,189.8 мянган төгрөгийн орлогыг оруулсан байна.

3.5.11 Зардлын данс

Тайлант онд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх 70105, 70106, 70503, 71602, 71702, 71801, 71802, 72101 гэсэн кодтой 8 хөтөлбөрт зориулан 1,519,372.0 мянган төгрөгийн төсөв батлагдсанаас 1,327,681.1 мянган төгрөгийг гүйцэтгэээр зарцуулснаас мянган төгрөгийг 945,099.3 мянган төгрөгийг урсгал зардалд зарцуулж 382,581.8 мянган төгрөгийг хөрөнгийн зардалд буюу ОНХС-ийн хөрөнгөөс зарцуулсан байна.

Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
Нийт зарлага ба зээлийн дүн	1,519,372.0	1,327,681.1	191,690.9	87.4
70105 Орон нутгийн өөрөө удирдах ёсны байгууллага	107,513.600	96,588.918	10,924.682	89.8
80101 Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	106,813.600	95,988.9	10,824.7	89.9
80802 Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж урамшуулал	700.000	600.0	100.0	85.7
70106 Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага	488,329.400	422,544.455	65,784.945	86.5
80101 Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	316,902.400	262,224.1	54,678.3	82.7
80106 Баг хорооны үйл ажиллагааны зардал	93,183.500	82,099.1	11,084.4	88.1
80802 Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж урамшуулал	16,824.900	16,824.9	0.0	100.0
80815 Сонгуулийн үр дүнгээр чөлөөлөгдсөн	15,418.600	15,418.6	0.0	100.0
81102 Орон нутгийн неец хөрөнгө	40,000.000	39,977.8	22.3	99.9
82212 хур хог хаягдал, орчны бохирдол	6,000.000	6,000.0	0.0	100.0
70503 Орон нутгийн зорилтот орон оруулалт	454,243.3	382,581.8	71,661.5	84.2
80904 Нийгмийн зориулалттай барилга	76,000.0	91,223.0	-15,223.0	120.0
83401 ОНХС-Итгэлцүүрээр тооцох	193,582.0	192,316.3	1,265.7	99.3
73402 ОНХС-хайгуулийн тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	75,893.0	61,780.0	14,113.0	81.4
83405 ОНХС Малын тоо толгойн албан татвар	84,260.0	23,302.6	60,957.4	27.7
83406 ОНХС -бусад	24,508.3	13,959.9	10,548.4	57.0
71602 Эмнэлгийн тусlamж үйлчилгээ	39,052.5	35,273.1	3,779.4	90.3
80112 Нийтлэг үйлчилгээ	39,052.5	35,273.1	3,779.4	90.3
71702 Соёл урлаг	46,694.0	46,378.0	316.0	99.3
80112 Нийтлэг үйлчилгээ	46,694.0	46,378.0	316.0	99.3
71801 Сургуулийн өмнөх боловсрол	35,977.3	32,035.4	3,941.9	89.0
80112 Нийтлэг үйлчилгээ	46,694.0	46,378.0	316.0	99.3
71802 Ерөнхий боловсрол	163,911.9	157,565.1	6,346.8	96.1
80112 Нийтлэг үйлчилгээ	163,911.9	157,565.1	6,346.8	96.1
72101 Жижиг дунд үйлдвэрлэлийг дэмжих	183,650.0	154,714.4	28,935.6	84.2
82611 Жижиг дунд үйлдвэрлэлийг дэмжих	183,650.0	154,714.4	28,935.6	84.2

Эх сурвалж: Баатагаан сумын Засаг даргын нэгтгэсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

3.6 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.6.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус төвлөрүүлэн захирагчийн харьяаны 5 төсвийн байгууллага төсвийн төслийг бэлтгэж, аймгийн СТСХ-т хүргүүлсэн бөгөөд Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын 2021.12.18-ний өдрийн 4/26 дугаар тогтоолоор нийт 1,586,487.6 мянган төгрөгийг баталсан байна.

Хүснэгт №14. Төсвийн төлөвлөлт байгууллагаар /мянган төгрөг/

Орлогоос	Санхүүгийн төсөв	Анх батлагдсан төсөв	Зөрүү
Иргэдийн төлөвлөгчдийн хурал	140,867.5	99,931.4	40,936.1
Засаг даргын Тамгын газар	671,31.0	474,759.6	197,171.4
Сургууль	221,893.6	221,893.6	0.0
Цэцэрлэг	52,450.9	52,450.9	0.0
Эрүүл мэндийн төв	39,052.5	39,052.5	0.0
Соёлын төв	44,591.0	44,591.0	0.0
Сум хөгжүүлэх сан		183,650.0	-183,650.0
Орон нутгийн хөгжлийн сан		470,158.6	-470,158.6
Нийт дун	707,786.5	1,586,487.6	-415,701.1

Эх сурвалж: Баатагаан сумын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.6.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх 8 хөтөлбөрийн арга хэмжээний зардалд сумын ИТХ-ын 2021.12.18-ний өдрийн 4/26 дугаар тогтоолоор анх 1,586,487.6 мянган төгрөгөөр баталсан бөгөөд 2022.06.09-ний өдрийн 06/09 дугаар тогтоолоор 67,115.6 мянган төгрөгөөр бууруулж 1,519,372.0 мянган төгрөг болжээ.

Нийт зардлын 293,983.3 мянган төгрөгийг орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас олгох санхүүжилтээс, 593,398.7 мянган төгрөгийг санхүүгийн дэмжлэгээс, 346,340.0 мянган төгрөгийг сумын орон нутгийн орлогоос, 87,650.0 мянган төгрөгийг үндсэн болон туслах үйл ажиллагааны орлогоос, 198,000.0 мянган төгрөгийг урьд оны үлдэгдлээс тус тус санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Гүйцэтгэлээр орон нутгийн төсвөөс авах санхүүжилтээс 942,829.1 мянга, орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас олгох санхүүжилтээс 292,366.4 мянга, үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос 60,189.8 мянга, туслах үйл ажиллагааны орлогоос 215.4 мянган төгрөгийн санхүүжилт авч 90,309.2 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Хүснэгт №15. Төсвийн гүйцэтгэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

Байгууллагын нэр	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь	ОН
ЗДТГ	488,329.4	422,544.5	65,784.9	86.5	65,000.3
ИТХ	107,513.6	96,588.9	10,924.7	89.8	10,924.7
Соёлын төв	46,694.0	46,378.0	316.0	99.3	316.0
Сум хөгжүүлэх сан	183,650.0	154,714.4	28,935.6	84.2	-
Сургууль	163,911.9	157,565.1	6,346.8	96.1	6,346.8
Цэцэрлэг	35,977.3	32,035.4	3,941.9	89.0	3,941.9
ЭМТ	39,052.5	35,273.1	3,779.4	90.3	3,779.4
ОНХС	454,243.3	382,581.8	71,661.5	84.2	-
Нийт дун	1,519,372.0	1,327,681.1	191,690.9	87.4	90,309.2

Эх сурвалж: Баатагаан сумын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 1,327,681.1 мянган төгрөг буюу 87.4 хувтай байгаа нь ЗДТГ-ын ургал зардлыг 65,784.9 мянга, ИТХ-ын ургал зардлыг 10,924.7 мянга, орон нутгийн хөгжлийн сангийн зардлыг 71,661.5 мянга, сум хөгжүүлэх сангийн зээл, зээлийн хүүгийн орлогыг дутуу төвлөрүүлсэнтэй холбоотой 28,935.6 мянган төгрөгөөр тус тус хэмнэсэн нь голлох нөлөөг үзүүлж байна.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.6.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн

бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт санхүүжилтийн дансанд дээд шатны төсвийн захирагчаас хуваарилсан 10,695.2 мянга, төсөвт байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого 2,135.0 мянган төгрөгийн санхүүжилтийг олгож, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж 11,527.8 мянган төгрөгийг зарцуулж 2.3 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Хүснэгт 16. Нэмэлт санхүүжилтийн дансны судалгаа /мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	ИГХ	ЗДТС	НИЙТ
НИЙТ ОРЛОГО	1,300.0	11,530.2	12,830.2
Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	300.0	10,395.2	10,695.2
Төсөвт байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	1,000.0	1,135.0	2,135.0
НИЙТ ЗАРЛАГА	1,300.0	11,527.8	0.0
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,300.0	11,527.8	
ТӨСӨВТ ТӨВЛӨРҮҮЛСЭН	0.0	2.3	12,830.2

Эх сурвалж: Баатагаан сумын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг

Тайлант онд сумын орон нутгийн нөөц хөрөнгөнд 40,000.0 төгрөгөөр баталж 39,977.8 мянган төгрөгийг зарцуулж 22.2 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

Сумын орон нутгийн нөөц хөрөнгөөс аймгийн аварга малчдад хүндэтгэл үзүүлэх шагналын зардалд 1,007.5 мянга, эмэгтэйчүүдийн баярын зардалд 750.0 мянга, нохой устгалын зардалд 726.0 мянга, хүүхдийн баярын үйл ажиллагаатай холбогдон гарсан зардал 1,296.6 мянга, хогийн цэгийг цэвэрлэж янзлах ажлын хэлс 8,000.0 мянга, Мобиком корпорац руу 2022.03.04-д дата серверийн үнэнд 260.0 мянга, Юнител ХХК руу 2022.06.20-д 88251403 бэлэн бус торгуулийн сунгалт 77.0 мянган төгрөгийг тус тус зарцуулсан байна.

Энэ нь Сангийн сайдын 2021 оны 61 дүгээр тушаалын хавсралтаар батлагдсан Засаг даргын нөөц хөрөнгийн зориулалт, зарцуулалтын нийтлэг журмын 1.1. “Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн Засаг даргад хуулиар олгогдсон бүрэн эрхтэй зерчилдэхгүй, урьдчилан төлөвлөж төсөвт тусгах боломжгүй байсны улмаас тухайн төсвийн жилийн дундуур зайлшгүй хэрэгжүүлэх шаардлагатай арга хэмжээ, зардлыг Засаг даргын нөөц хөрөнгө (цаашид “нөөц хөрөнгө” гэх)-өөс санхүүжүүлэх, гүйцэтгэлийг тайлагнахад энэ журмыг мөрдөнө”, 2.1.5-т “Энэ журмын 2.1.1, 2.1.2-т зааснаас бусад Засаг дарга хуулиар олгогдсон бүрэн эрхээ хэрэгжүүлэхтэй холбоотой урьдчилан төлөвлөж төсөвт тусгах боломжгүй байсан нэг удаагийн шинжтэй арга хэмжээ”, гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

3.8 Аудитын гол асуудал

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. Сумын Засаг даргын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг 48 зорилт арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр баталж 85.4 хувийн гүйцэтгэлтэй гэж тайлагнасан байна.

Тайлант онд хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, арга хэмжээнд зориулан нийт 1,519,372.0 мянган төгрөгийг зарцуулахаар төлөвлөж, гүйцэтгэлээр нийт 1,327,681.1 мянган төгрөгийг зарцуулж, 87.4 хувийн биелэлттэй байна.

Тус сум нь 15 нэр төрлийн орлогоор 346,340.0 мянган төгрөг төвлөрүүлэхээс 510,740.8 төгрөгийг төвлөрүүлж, нийт орлого хувь буюу 164,400.8 мянган төгрөгөөр давж биелсэн нь ан агуурын орлого 248,769.9 мянган төгрөг орсондой холбоотой ба зарим татварын орлого 46,451.7 мянган төгрөг тасарсан байна.

Сумын ТЕЗ-ийн харьяа байгууллагуудын аудитын явцад хэрэгжүүлэх горим сорилыг төсвийн шатлалд хамаарах байгууллага, нэгж тус бүрээр төлөвлөж хэрэгжүүлсэн бөгөөд аудитын дүн, дүгнэлтийг нэгтгэсэн байдлаар үнэлж, гаргалаа.

Баатагаан сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайландаа харьяалагдах 2 төсвийн байгууллага, 2 тусгай сан, нийт 4 байгууллагын санхүүгийн тайлан 4 улсын төсвийн байгууллагын тогтмол зардал нэгтгэгдсэн байна

Төрийн аудитын байгууллагаас Баатагаан сумын Засаг даргын харьяа 4 байгууллагын санхүүгийн тайланг түүвэр аудитад хамруулан санхүүгийн аудитыг гүйцэтгэсэн байна.

Хүснэгт №17. Төсвийн шууд захирагчийн аудитын дүн

Байгууллагын нэр	Байгууллагын тоо				Аудитын санал дүгнэлтийн төрөл				Үүнээс Санал дүгнэлтийн өгөхөөс таталзсан
	Хамрагдвал зохих	Хамрагдсан	Гүйцэтгэсэн		Бүгд	Зөрчилгүй	Хягааралттай	Серег	
			Бие дааж	Дүгнэлтийн тогтолцоогласан					
ЗДТГ	1	1			1				
ИТХурал	1	1			1				
ОНХС	1	1			1				
СХС	1	1			1				
НИЙТ ДҮН	4	4			4	0	0	0	0

Эх сурвалж: Төрийн аудитын байгууллагын зөрчлийн нэгтгэл

Сумын ТЕЗ-ийн харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайландаа аудитаар нийт 134,860.0 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрснээс 81,380.1 мянган төгрөгийн 3 алдааг санхүүгийн тайландаа залруулж, 11,619.7 мянган төгрөгийн 1 зөрчлийг арилгах албан шаардлага хүргүүлэн, 10,430.5 мянган төгрөгийн 4 төлбөрийн акт тогтоож, 31,429.7 мянган төгрөгийн 7 зөрчилд зөвлөмж өгч ажилласан байна. Хүснэгтээр харуулбал:

Хүснэгт №18. Төсвийн шууд захирагчийн алдаа зөрчлийн дүн

Байгууллагын нэр	Нийт алдаа зөрчлийн дүн		Үүнээс: Залруулагдаагүй алдаа, зөрчлийн шийдвэрлэлт							
			Залруулга		Тогтоосон төлбөрийн акт		Өгсөн албан шаардлага		Өгсөн зөвлөмж	
	Toо	Дүн	Toо	Дүн	Toо	Дүн	Toо	Дүн	Toо	Дүн
Санхүүгийн тайлангийн зөрчил										
ИТХурал										
ЗДТГ	2	11,917.1			1	337.0			1	11,580.1
ОНХСан	2	80,745.0	2	80,745.0						
СХС	9	56,169.9	1	635.1	2	9,553.5	1	22,128.2	5	23,853.1
СТА зөрчлийн дүн	13	148,832.0	3	81,380.1	3	9,890.5	1	22,128.2	6	35,433.2
СТА-аар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал										
ЗДТГ	1	-							1	-
ОНХСан	0	-								

**Бааталгаан сумын Засагчийн 2022 оны санхүүгийн тайлан
Төсвийн шууд захирагчдын аудитийн тайлан**

ИТХурал	2	540.0			1.0	540.0			1	-
CXC	0	-								
Нийцлийн аудитын дун	3	540.0	-	-	1.0	540.0	-	-	2	-
Нийт дун	17	149,372.0	3	81,380.1	4	10,430.5	1	22,128.2	8	35,433.2

Эх сурвалж: Төрийн аудитын байгууллагын зөрчлийн нээгтгэсэн

Төсвийн шууд захирагчдын санхүүгийн тайлангийн аудитаар илэрсэн запруулагдаагүй зөрчлийг санхүүгийн тайлангийн болон нийцлийн аудиттай холбоотой асуудал гэж ангилан үзсэн бөгөөд санхүүгийн тайлангийн аудиттай холбоотой 134,320.0 мянган төгрөгийн 12 зөрчил, нийцлийн аудиттай холбоотой 540.0 мянган төгрөгийн 3 зөрчил тус тус илэрсэн байна.

Хүснэгт 19. Төсвийн шууд захирагчийн зөрчлийн дун /мянган төгрөгөөр/

Нийцлийн аудитвар илрүүлэн алдаа зөрчлийн төвлөрөөн дун	Мянган төгрөг	Алдаа зөрчлийн цийгдэвэрэлт	Алдаа зөрчлийн буюуд тагасалал болон ушаалтын албаны ушаалтууд		Овог/Нэр
			Нийцлийн шаралт	Зөвлөх	
Засаг даргын Тамгын газар	11,917.1				
1 Тайлант онд орон нутгийн нөөц хөрөнгөд 40,000.0 төгрөг батлагдаж 39,977.7 төгрөгийг зарцуулсан бөгөөд урьдчилан төлөвлөх боломжтой зардлуудыг санхүүжүүлсэн байна. Үндэсний аварга малчдад хүндэтгэл үзүүлэх шагналын зардалд 1,007.5 мянга, эмэгтэйчүүдийн баярын зардалд 750.0 мянга, нохой устгалын зардалд 726.0 мянга, хүүхдийн баярын үйл ажиллагаатай холбоотой гарсан зардалд 1,296.6 мянга, хогийн цэгийг цэвэрлэж янзлах ажлын хэлс 8,000.0 сая төгрөгийг тус тус зарцуулсан байна.	11,580.1	Зөвлөмж өгсөн	Төсвийн захирагч, нягтлан бодогч	С.Энхтөр Д.Анхтуяа	
2 Мобиком корпораци руу 2022.03.04-д дата серверийн үнэнд 260.0 мянга, Юнител ХХК руу 2022.06.20-д 88251403 бэлэн бус торгуулийн сунгарт 77.0 мянган төгрөгийг шилжүүлж байгууллагын үйл ажиллагаатай холбоотой зардлыг санхүүжүүлсэн байна	337.0	Төлбөрийн акт тогтоох	Төсвийн захирагч, нягтлан бодогч	С.Энхтөр Д.Анхтуяа	
3 Цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дун бүхий зарлагын 7 гүйлгээний 104,359.5 мянга, Бонд, зээл, өрийн бичиг, баталгаа, түүнтэй адилтгах санхүүгийн бусад хэрэгсэл, төр хувийн хэвшлийн түншлэлийн гэрээ, концесс, тесев, өмч, хөрөнгө, менгэ зарцуулах, өр, авлага үүсгэсэн аливаа шийдвэрт 14,034.0 мянган төгрөгийн халаалтын гэрээг мэдээлээгүй байна. мөн Бонд, зээл, өрийн бичиг, баталгаа, түүнтэй адилтгах санхүүгийн бусад хэрэгсэл, төр хувийн хэвшлийн түншлэлийн гэрээ, концесс, тесев, өмч, хөрөнгө, менгэ зарцуулах, өр, авлага үүсгэсэн аливаа шийдвэрт 12 сард 8 мэдээллийн 30.192.9 мянган төгрөгийн мэдээллийг хугацаа хоцроож мэдээлсэн байна.	0	Зөвлөмж өгсөн	Төсвийн захирагч, нягтлан бодогч	С.Энхтөр Д.Анхтуяа	
Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурал	540.0				
1 Шудан холбооны зардлаас сумын ИТХ-ын дарга, нарийн бичгийн дарга нарын гарын утасны төлбөрт 2022.05.30-ны өдөр 140.0 мянга, 2022.11.23-ны өдөр 400.0 мянган төгрөг нийт 540.0 мянган төгрөгийг төсвөөс төлсөн байна..	540.0	Төлбөрийн акт тогтоох	Төсвийн захирагч, нягтлан бодогч	Ц.Энхтуяа Д.Должинсүрэн	
Сум хөгжүүлэх сан	56,169.9				
1 Санхүүгийн тайлангийн завсрлын аудитаар Хоршоо хөгжүүлэх сангаас 2022 онд 4 зээлдэгчид 153.0 сая төгрөгийн зээл олгосноос Бөөнцагаан хоршоо 280766 төгрөгийн, Буйант таван буурал хоршоо 460234 төгрөгийн зээлийн хүүг санд төвлөрүүлээгүй байна.	741.0	Төлбөрийн акт тогтоох	Төсвийн захирагч, Санхүүгийн албаны дарга Нягтлан бодогч	С.Энхтөр Б.Гэрэлмэнх Д.Должинсүрэн	
2 Хоршоо хөгжүүлэх сангаас олгосон зээлээс 2 зээлдэгч нас барсан түүнтэй холбоотой 4003507 төгрөгийн зээлийн үлдэгдэлийн авлагатай байхад хуулийн байгууллагад хандаагүй байна.	4,003.5	Зөвлөмж өгсөн	Төсвийн захирагч, Санхүүгийн албаны дарга Нягтлан бодогч	С.Энхтөр Б.Гэрэлмэнх Д.Должинсүрэн	

**Баатагаан сумын Засалжийн 2022 оны санхүүгийн тайланд
Төсвийн түүрэлчлийн мисэн аудитын тайлан**

3	Тус сумын Хоршоо хөгжүүлэх сангаас (сум хөгжүүлэх сан) 2014-2017 онд зээл авсан 5 зээлдэгчийн 19849609 төгрөгийн авлагыг Шүүхийн эвлэрүүлэн зуулчлагчид шилжүүлэн шүүхийн захирамж гарсан байхад дээрх зээлдэгч нар эвлэрлийн шийдвэрийн хугацаанд зээлийг эргүүлэн төлөөгүй байхад дахин Шүүхэд хандаагүй байна.	19,849.6	Зөвлөмж өгсөн	Төсвийн захирагч, Санхүүгийн албаны дарга Нягтлан бодогч	С.Энхтөр Б.Гэрэлмэнх Д.Должинсүрэн
4	Сум хөгжүүлэх сангаас 2013-2019 онд зээл авсан 8 зээлдэгчийн 22128243 төгрөгийн зээлийн хугацаа хэтэрсэн авлагатай байхад зээлийг төлүүлэх талаар хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлээгүй байна.	Албан шаардлага өгсөн	Зөвлөмж өгсөн	Төсвийн захирагч, Санхүүгийн албаны дарга Нягтлан бодогч	С.Энхтөр Б.Гэрэлмэнх Д.Должинсүрэн
5	Сум хөгжүүлэх сангаас зээл авсан 8 зээлдэгчийн 8812501 төгрөгийн зээл хугацаа хэтэрсэн байхад зээлийг төлүүлэх талаар арга хэмжээ авч ажиллаагүй хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлээгүй байна.	8,812.5	Төлбөрийн акт тогтоох	Төсвийн захирагч, Санхүүгийн албаны дарга Нягтлан бодогч	С.Энхтөр Б.Гэрэлмэнх Д.Должинсүрэн
6	Сум хөгжүүлэх сангийн авлагыг санхүүгийн тайланд 1224833 төгрөгөөр зөрүүтэй тусгасныг санхүүгийн тайланд запруулж, Сум хөгжүүлэх сангийн зээлийн мэдээллийн сан /программын үлдэгдэлтэй/-гийн үлдэгдэлтэй зөрүүтэй байна.		Зөвлөмж өгсөн	Төсвийн захирагч, Санхүүгийн албаны дарга Нягтлан бодогч	С.Энхтөр Б.Гэрэлмэнх Д.Должинсүрэн
7	CХС-гийн Зээлийн авлагын үлдэгдлийг тайланд 635138.40 төгрөгөөр дутуу тусгасан байна.	635.1	Санхүүгийн тайланд запруулсан	Төсвийн захирагч, Санхүүгийн албаны дарга Нягтлан бодогч	С.Энхтөр Б.Гэрэлмэнх Д.Должинсүрэн
8	CХС-гийн зээлийн хүүгийн орлогоор дансанд 4048584.20 төгрөг орсон байхад Үр дунгийн тайланд орлогоор тусгаагүй, өмнөх оны авлагын үлдэгдлийг зөрүүтэй тусгаснаас тайлант онд 3413445.80 төгрөгийн авлагыг бууруулж запруулсан ба тайланд орлого зардлын зөрүү 635138.40 төгрөгийг запруулсан.		Зөвлөмж өгсөн	Төсвийн захирагч, Санхүүгийн албаны дарга Нягтлан бодогч	С.Энхтөр Б.Гэрэлмэнх Д.Должинсүрэн
9	Санхүүгийн тайланийн программд CХС-гийн зээлийн авлага 96257340 төгрөг, Хоршоо хөгжүүлэх сангийн авлага 152840699 зээлдэгч бүрээр авлага чусгэн бүртгээгүй нийт Хувь хумуусээс авах, хувийн хэвшлийн ААН-ээс авах авлага гэж бүртгэсэн байгаа тул зээлдэгч бүрээр задалж бичилт хийж санхүүгийн программд засаж запруулах. (Сум хөгжүүлэх сангийн нэгдсэн мэдээллийн сангийн программд Зээлийн үлдэгдэлтэй иргэдийн мэдээлэл байгаа ч тухайн программ нь санхүүгийн нягтлан бодох бүртгэлтэй уядлаж бичилт хийгдэхгүй байгаа дутагдалтай тал байна)		Зөвлөмж өгсөн	Төсвийн захирагч, Санхүүгийн албаны дарга Нягтлан бодогч	С.Энхтөр Б.Гэрэлмэнх Д.Должинсүрэн
Орон нутгийн хөгжлийн сан		80,745.0			
1	ОНХС-гийн хөрөнгөөр хийгдэх Ковш автомашин худалдан авах тендерт шалгарсан "Номгон од констракшн" ХХК-тай 79700. 0 сая төгрөгөөр гэрээ байгуулан 67745.0 мянган төгрөгийг 2022.12.20-ны өдөр шилжүүлсэн. Гэрэнд зааснаар хөрөнгө хүлээн авах комисс ирсэн Ковшийг шалгаж шаардлага хангаагүй тул буцааж хөрөнгийг аваагүй байхад авлагаар бүртгээгүй Бараа материалын дансны нөөц дуусаагүй үйлдвэрлэлд урьдчилан төлсөн дунгзэр бүртгэсэн байна.	67,745.0	Санхүүгийн тайланд запруулсан	Төсвийн захирагч, Санхүүгийн албаны дарга Нягтлан бодогч	С.Энхтөр Б.Гэрэлмэнх Д.Должинсүрэн
2	ОНХС-гийн хөрөнгөөр Баатагаан суманд мод тарих 10. сая төгрөгийн төсөл арга хэмжээний хүрээнд Өнө мөнх цацраг ХХК-тай шууд гэрээ байгуулан ажлыг 2022 оны 6 дугаар сард гүйцэтгэсэн, мөн сумын ногоон байгууламж нэмэгдүүлэх арга хэмжээнд зарцуулсан 3.0 сая төгрөгийн модыг 9-р сард тарьсан боловч хөрөнгийг орлого авах сумын ИТХ-ын тогтоол гаргаагүй байхад нягтлан бодогч зардлаар тайлагнасан байна.	13,000.0	Санхүүгийн тайланд запруулсан	Төсвийн захирагч, Санхүүгийн албаны дарга Нягтлан бодогч	С.Энхтөр Б.Гэрэлмэнх Д.Должинсүрэн
Нийт дүн		149,372.0			

3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайлангийн аудитын санал дүгнэлтээс тусад нь салгах ёстой гэж заасан байна.

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт болон Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилтийг шалгаж үр дүнг баримтжуулсан.

3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтооюур баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны цахим хуудсанд тайлант хугацаанд мэдээлбэл зохих 155 мэдээллээс 85 мэдээллийг хугацаанд нь, 68 мэдээллийг хугацаа хоцроож, 2 мэдээллийг мэдээллийн хугацаа болоогүй байна.

Хүснэгт 19. Шилэн дансны мэдээлэл

д/д	Хугацаа	Төрөл	Мэдээлвэл зохих/удаа	Хугацаанд оруулсан	Хугацаа хоцроосон	Хугацаа болоогүй
1	Бүтэн жил	12	12	9	1	2
2	Хагас жил	3	3	3		
3	Улирал бүр	2	8	8		
4	Сар бүр	5	60	59	1	
5	Тухай бүр	6	72	72		
	Нийт	28	155	151	2	2

Эх сурвалж. Баатагаан сумын Засаг даргын шилэн дансны цахим хуудас

3.9.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Тайланд онд Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг мөрдөж ажиллахыг бүх шатны төсөв захирагчид даалгасан. Уг хуулийн хэрэгжилтийг Баатагаан сумын Засаг даргын харьяа төсвийн шууд захирагчийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгахад дараах зөрчил илэрсэн байна. Үүнд:

- Шуудан холбооны зардлаас сумын ИТХ-ын дарга, нарийн бичгийн дарга нарын гарын утасны төлбөрт 2022.05.30-ны өдөр 140.0 мянга, 2022.11.23-ны өдөр 400.0 мянган төгрөг нийт 540.0 мянган төгрөгийг төсвөөс төлсөн байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-т “Төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах”, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.1. “Энэ хуулийн 3.1-д заасан этгээдэд дараах зориулалтаар зардал санхүүжүүлэх, зарцуулахыг хориглоно”, 12.1.1. “Гар утасны зардал” гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Иймд дээрх зөрчилд ТШЗ-ийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар төлбөрийн акт тогтоосон.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим, сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн, харин бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд Төрийн хэмнэлтийн хуулийг сумын ИТХ нь хэрэгжүүлж ажиллаагүй гэж үзлээ.

3.10 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар 34,423.9 мянган төгрөгийн 5 алдаа зөрчил илэрснээс 8,505.9 мянган төгрөгийн 1 төлбөрийн акт, төсвийн төвлөрүүлэн захирагчид алдаа зөрчлийг давтан гаргахгүй байх 25,918.0 мянган төгрөгийн 4 зөвлөмж хүргүүлсэн ба зөвлөмжийн хэрэгжилтийг сумын Засаг даргын 2022 оны 09 дугаар сарын 07-ний өдрийн 1/66 тоот албан бичгээр ирүүлж хэрэгжилтийг тооцсон байна. Хэрэгжилт дараах байдалтай байна.

Хүснэгт 20 Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн төлбөрийн акт, албан шаардлагын хэрэгжилт

Үзүүлэлт	Өмнөх оны илрүүлэлт		Биелэлт		Биелэгдээгүй		Хэрэгжилтийн хувь	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь	
Төлбөрийн акт	1	8,505.9	1	8,505.9			100.0	
Зөвлөмж	4	25,918.0	4	25,918.0			100.0	
Нийт	5	34,423.9	5	34,423.9			100.0	

3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр хийгдэх Ковш автомашин худалдан авах тендерт шалгарсан "Номгон од констракшн" ХХК- тай 79,700. 0 сая төгрөгөөр гэрээ байгуулан 67,745.0 мянган төгрөгийг 2022.12.20-ны өдөр шилжүүлсэн. Гэрээнд зааснаар хөрөнгө хүлээн авах комисс ирсэн Ковшийг шалгаж шаардлага хангаагүй тул буцааж хөрөнгийг аваагүй байхад авлагаар бүртгээгүй бараа материалын дансны нөөц дуусаагүй үйлдвэрлэлд урьдчилан төлсөн дүнгээр бүртгэсэн тул дараагийн аудитаар анхаарах шаардлагатай байна.

4. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар алдаа зөрчил давтан гаргахгүй байх 21,909.6 мянган төгрөгийн зөрчил илэрснээс 21,909.6 мянган төгрөгийн 1 албан шаардлага, зөрчлийг арилгах 1 зөвлөмж өгсөн.

4.1. АЛБАН ШААРДЛАГА

1. Баатагаан сумын малын тоо толгойн албан татвараар 84,260.0 мянган төгрөг төлөвлөж, гүйцэтгэлээр 62,350.4 мянган төгрөг оруулж, татварын орлогын төлөвлөгөөг 21,909.6 мянган төгрөгөөр биелүүлээгүй байна.

Энэ нь мал тоо, толгойн албан татварын тухай хуулийн 5.2 дахь "Тухайн татварын жилд албан татвар ногдуулах малын тоо толгойг Статистикийн тухай хуульд заасны дагуу хийгдсэн өмнөх жилийн мал тооллогын дунд үндэслэн тодорхойлно", 7 дугаар зүйлийн 7.1 дэх "Албан татвар төлөгч энэ хуулийн дагуу ногдуулсан албан татварыг тэнцүү хоёр хуваан тухайн жилийн 7 дугаар сарын 15, 12 дугаар сарын 15-ны өдрийн дотор өөрийн өмчилж байгаа малын тоо толгой тоологдож бүртгэгдсэн сум, дүүргийн төсөвт төлнө" гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь.Сумын малын тоо толгойн албан татварыг үнэн зөв тодорхойлон төлөвлөж, 2022 оны дутуу татвар, 2023 оны татварыг тайлант хугацаанд нь төсөвт бүрэн төвлөрүүлэх албан шаардлага ёгөв.

4.2. ЗӨВЛӨМЖ

1. Дотоод, хяналт хариуцлагатай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Баатагаан сумын Засаг даргын нэгтгэгдсэн сумын ЗДТГ, ИТХ, ОНХС, СХС-ийн санхүүгийн үйл ажиллагаанд тавих дотоод хяналт сүм байгаагаас 2022 оны

санхүүгийн тайлангийн аудитаар 134,860.0 мянган төгрөгийн 3 алдаа, 12 зөрчил илэрсэн байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.2.10-т “өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээнд дотоод аудитын үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх” гэж заасныг зөрчсөн “нийцсэн бөгөөд зохицой байх” батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Төсвийн тухай хуулийн 14.2.10 дахь заалтыг мөрдөж, өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээнд төсөвт байгууллагуудад дотоод хяналтыг хэрэгжүүлж ажиллах

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2022 оны 06 дугаар сарын 10 -ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

Тав. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийлийн нэгтгэл

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган

төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил	Үүнээс										Хууль, хяналтын байгууллага д шилжүүлсэн асуудал
		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага				
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Баатагаан сумын Засаг даргын нэгтгэгдсэн сумын ЗДТГ, ИТХ, ОНХС, СХС-ийн санхүүгийн ўйл ажиллагаанд тавих дотоод хяналт сум байгаагаас 2022 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар 134,860.0 мянган төгрөгийн 3 алдаа, 12 зөрчил илэрсэн байна.	1	0					1	0				
Дүн	1	0					1	0				

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил	Үүнээс										Хууль, хяналтын байгууллага д шилжүүлсэн асуудал
		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Тоо		Дүн		
Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил												
малын тоо толгойн албан татвараар 84,260.0 мянган төгрөг төлөвлөж, гүйцэтгэлээр 62,350.4 мянган төгрөг оруулж, татварын орлогын төлөвлөгөөг 21,909.6 мянган төгрөгөөр биелүүлзээгүй байна.	1	21,909.6				1	21,909.6					
Дүн	1	21,909.6				1	21,909.6					

ооо